

– Հա՛, նա կարդալ շատ է իմանում: Միշտ գրում է, միշտ կարդում է:

Նրա մեջ դարձեալ խաղաց խենթութեան քամին: Չնայելով, որ իմ եւ նրա պարապմունքները բոլորովին տարբեր պետք է լինէին նրա պարունի մօտ, բայց նա, ինչպէս երեւում էր, գտաւ իմ մեջ իր ապագայ ախոյեանին եւ, մօտենալով ինձ, բռնեց իմ թեւքից, ասելով.

– Եկ, ուժներս փորձենք:

Նա մրցութիւնը միայն ուժի մեջ էր ճանաչում: Առանց իմ համաձայնութիւնը առնելու, մի պատրաստոած ըմբիշի նման, երկու ձեռքով բռնեց իմ մեջքից, կամենում էր բարձրացնել եւ գետին խփել: Հակամայից ստիպոնցաւ ընդդիմանալ: Ուժերի հաւասարակշռութեան պատճառով երկար մենք միմեանց հրհրում էինք, մինչեւ երկուսս էլ ընկանք նրա մահճակալի վրայ: Տախտակները ճոճռացին, եւ մահճակալը փշրոնցաւ մեր հարրոածի ծանրութեան ներքոյ: Նա կատաղած վերկացաւ, առաջարկեց նորից սկսել գօտեմարտութիւնը: Ես հրաժարոնցայ, մանաւանդ երբ նկատեցի, որ մեր ընկնելու միջոցին դիպանք պատի մօտ դրած մահակին, որը իր տեղից սաստկութեամբ դուրս թռաւ եւ, զարկոնելով կրակի մօտ դրած սրճամանին, ջուրը վիթոնցաւ կրակի վրայ, եւ մոխրախառն գոլորշին լցրեց փոքրիկ սենեակը:

Կարող էք երեւակայել իմ ամօթը եւ իմ քրտինքը: Այդ իմ առաջին շնորհքն էր, որ ցոյց տոյ: Ի հարկէ, կից սենեակում թէ՛ Ասլանը եւ թէ՛ Համրը կը լսէին մեր աղմուկի ձայնը: Ի՞նչ կը մտածէր Ասլանը, ի՞նչ կը մտածէր Համրը: Դեռ որքա՛ն անկիրթ էի ես, որքա՛ն տհաս էի: Մի հասարակ, կիսավայրենի սպասաւորի մօտ ինձ պահել չկարողացայ: Այդ անցքը, իմ կեանքում պատահած եւ վաղուց մոռացոած շատ անցքերի թւում, մնաց ինձ համար անմոռանալի, որովհետեւ դա մի ապացոյց էր, թէ կրթութեան որ աստիճանի վրայ էի գտնուում ես, երբ Ասլանը ինձ յանձնեց Համրին:

Մեր կատարած անկարգութիւնից յետոյ փոքր էր մնում, որ պիտի տեղի ունենար մի այլ անկարգութիւն: Յամառ շատախցին չէր ուզում կրակ վառել եւ նորից սուրճ պատրաստել, եւ ոչ ինձ թոյլ էր տալիս, որ ես պատրաստեմ: «Աստոած չկամեցաւ, – ասում էր նա, – եթէ աստոած կամենար, սրճամանը չէր վիթոյի»: Նա մեր յիմարութիւնը հաշոյի մեջ չէր դնում:

Կից սենեակից լսելի եղաւ Ասլանի ձայնը, որ կանչում էր ինձ: Երբ մտայ նրանց մօտ՝ փոքր-ինչ հանգստացայ: Երեւում էր, որ նրանք մեր աղմուկի ձայնը չէին լսել, որովհետեւ ինձ ոչինչ նկատողութիւն չարեցին: Մինչեւ անգամ մոռացել էին, որ սուրճ էին պատոհիրել: Ինչ՞ն էր այնպէս զբաղեցրել նրանց: Սուսուփուս նստեցի իմ տեղում: Համրը դեռ առաջոյ պէս պառկած